

kontingenter). Samtidig med den ommeldte Udgiftsforøgelse er derimod endog indtraadt en Svækkelse af Stiftelsernes økonomiske Stilling dels ved Forbruget af Universitetets Kapitalformue, dels ved Tiendeafløsningen. Navnlig denne sidste Foranstaltning vil i det lange Løb vise sig uheldig for Stiftelserne, ikke alene fordi man i Stedet for en efter Konjunkturerne bøjelig vedvarende Ydelse har faaet en efter ugunstige Kapitelstakster en Gang for alle fastsat Kapital, men ogsaa fordi denne Kapitals reelle Værdi som Følge af Udviklingen vil synke. En yderligere Svækkelse vil indtræffe ved Afløsningen af Arvefæsteafgifterne. Og herved maa navnlig tages i Betragtning, at den eventuelle Afløsningskapital ikke alene, efter som Pengenes Værdi synker, vil svinde ind som reelt Aktiv, men ogsaa at den i Tidens Løb faktisk kan forsvinde, „blive spist op“. Saa længe Stiftelserne har deres Afgifter prioriterede forud for alle andre Krav i fast Ejendom, er deres Sikkerhed for det paagældende Formuegode solid nok, men gaar den først over til Kapitaler, der let kan gøres flydende, er den paagældende Formuebestands usvækkede Tilstedeværelse ud i Fremtiden højst problematisk. At dette er Tilfældet, viser den fra Stiftelsernes Historie indhentede Erfaring. I saa Henseende skal man henvise dels til den Fortæring af Universitetets Kapitalformue paa 2 Mill. Kr., der fandt Sted i Finansaarene fra 1873—74 til 1889—90, dels til den ved Lov Nr. 61 af 14. April 1905 om Opførelsen af en Tilbygning til Universitetsbiblioteket truffene Bestemmelse, at Byggesummen, 222,000 Kr., skulde udredes af Afløsningssummen for Universitetets Kongetiender. I dette sidstnævnte Tilfælde lod man altsaa den Kapital, der skulde træde i Stedet for en afløst fast Formuedel, forsvinde i samme Øjeblik, den var kommet ind i Stiftelsens Kasse. Den saaledes benyttede Fremgangsmaade vil altid friste til Gentagelse, og det vil heraf ses, hvor let den Formue, der er gjort flydende, kan fortæres til Fordel for Afhjælpning af en øjeblikkelig Vanskelighed, men til Skade for den fremtidige Økonomi. Det er herefter klart, at Stiftelserne er bedst tjente ved at blive ved den gamle Ordning, og for Kvæsturens Vedkommende er det derfor en simpel Pligt at fraraade, at en Afløsning finder Sted.

Naar det herefter maa indrømmes, at en Afløsning vil medføre en Svækkelse af Stiftelsernes økonomiske Stilling, kunde der dog spørges, om det alligevel ikke kunde være rimeligt at tage det deraf flydende Tab for at blive i Stand til at imødekomme Afgiftsyderne. Man kunde mene, at Stiftelserne nok kunde have Raad dertil. Dette er dog vistnok langt fra Tilfældet. For *Universitetets* og *Statens højere Almenskoleers* Vedkommende er Statskassens Tilskud ganske vist nu saa store, at det kunde synes mindre væsentligt for Stiftelserne, om de havde disse Aktiver i fuld Behold eller ikke, idet Statskassen maatte dække, hvad der kom til at mangle i de sædvanlige Indkomster. Men hertil maa dog — som allerede foran antydnet — svares, at det er af stor Betydning, at Stiftelserne af deres egne Hjælpkilder saa meget som muligt kan bidrage til Udgifternes Afholdelse. Jo større Krav der maa stilles til Statskassen, jo vanskeligere vil det blive at opnaa alle de Forbedringer, der ønskes gennemført, og ogsaa for Statskassen er det dog af Betydning udefra at kunne modtage saa meget som muligt til Bestridelse navnlig af Universitetets store Krav. Men navnlig for *Kommunitetet* og *Sorø Akademi* er det af overordentlig Vigtighed, at den økonomiske Basis for deres Virksomhed ikke svækkes. De Krav, der stilles til *Kommunitetet*, er i de senere Aar paa Grund af den meget store Forøgelse i Antallet af Studenter vokset i høj Grad, og det kan let forudses, at Fremtiden stadig vil forøge disse Krav. I saa Henseende skal blot henvises til Spørgsmaalet om Oprettelsen af *Kommunitetsstipendier* for kvindelige Studenter, jfr. den paa Finansloven for indeværende Finansaar stedfundne Oprettelse af 12 foreløbige Stipendier, og til det for Tiden verserende Spørgsmaal om Adgang for handelsstuderende til Universitetet. Da det netop for denne Stiftelse i ganske særlig Grad maa gælde om ikke blot at kunne tilfredsstille de nuværende Krav, men ogsaa at forberede Fyldestgørelsen af alle de Krav, Fremtiden kan bringe, vil en Svækkelse af den økonomiske Stilling være meget betænkelig. Og hvad nu *Sorø Akademi* angaar, saa maa Betænkeligheden ved en Afløsning her være endnu alvorligere. Det staar vistnok for den store Almenhed saaledes, at *Sorø Akademi*, „denne rige Stiftelse“, raader over næsten udtømmelige Hjælpkilder, og ogsaa Arvefæsterne har maaske den Opfattelse, at den ansøgte Afløsning ikke spiller nogen væsentlig økonomisk Rolle for Akademiet.